

2002. Samhain - IV. évfolyam, 7. szám

Előszó

Samhainra végre beérett az egész évben érlelt termés. Eddigi munkáknak több síkon is eredménye született. Végre bemutatathatjuk a megújult, portál rendszerű honlapot. Kíváncsian várjuk véleményeiteket, hozzászólásaitokat, az esetleges kritikákat. Rengeteg új anyag került fel a Jegyzetek részbe, új arculatot kapott a fórum, a #wicca.hu irc csatornánk is kapott bemutatkozási lehetőséget. Köszönet illeti elsősorban Kis Zsuzsát, a webdesignerünket, és Ifjut, aki a programozás részét végezte.

Az Egyház belső köreiben fontos átszervezésekre került sor, melyeket itt, az Árnyak hasábjain is közzéteszünk. Az eddigi 3+1 (beavatott, pap/papnő, főpap/főpapnő + tagok) fokozati rendszer helyett a Vezető Főpapok Tanácsa egy új, sokkal kidolgozottabb rendszert gondolt ki, a meglévők alá beillesztve még két új fokozatot, és végre az elnevezések is tükrözik a kelta világképet, mely elképzeléseink szerint elég szabadságot ad ahhoz is, hogy sokan megtalálják benne a saját útjukat.

Mindemellett az egyéni fejlődés mintha meglendült volna az utóbbi időben. Köszöntjük új Főpapnőnket (illetve a módosult név szerint az új Suí Chrinnát - ez Öreg Bölcsét, Öreg Mestert jelent óír nyelven), különösen azért, mert igen ritka, hogy valaki ilyen magas szintre tudjon jutni tanulmányaiban, és teljesítse az ezzel járó összes követelményt. Köszöntjük két új Beavatottunkat is (Daltae - Tanuló fokozat), akik sikeresen letették vizsgáikat.

Kívánunk mindegyiküknek sikeres fejlődést, tapasztalatokban érlelt tudást és sok sikert a kelta új esztendő első napján!

A főszerkesztő: Osara

Tartalomjegyzék

A wicca szakrális év és az istenségek kapcsolata

A Korongvilág mágiája 3. rész – Istenek, démonok és egyéb anthropomorf entitások

Mantrák 2. rész – A tizenöt szótagos mantra

A tibeti ceremoniális mágia eszközei 1. rész – A vadzsra

Versek

A keresztutak legendája

Ókori görög mágia 5. rész – Az elemek: Empedoklész rendszere 5. - A Tűz / 1.

A félműveltségről általában

Tudatosság a kereszténységben – Az unitárius egyház

A hónap albuma:

Máire Brennan: Whisper to the Wild Water

A hónap zeneszáma:

Michael Sweet: Stone

A wicca szakrális év és az istenségek kapcsolata

A wicca vallási gyakorlatának legfontosabb eleme a nyolc fő ünnep megtartása. A nyolc wicca ünnep az év során nagyjából egyenletesen oszlik el, és megtartásuk a wiccákat összehangolja az év kerekének forgásával, az évszakok változásával, a természet ciklusaival, változásaival. A nyolc ünnep összekapcsolható a wicca istenségeinek, az Istennőnek és az Istennek különböző aspektusaival és állapotaival, és az ünnepek körforgása az ő örökké ismétlődő történetüket meséli el.

A wicca követői, mint minden más, az ünnepeket és az év egyes időszakait is többféleképpen értelmezik, és hozzák kapcsolatba az istenségekkel. Ezek az eltérő értelmezések gyakran nem igazán egyeztethetők össze egymással, és még önmagukban is hordoznak bizonyos ellentmondásokat. Az alábbiakban bemutatom az ünnepek értelmezésének egy következetes és kellően összetett módját, ám előtte vessünk néhány pillantást az istenségek és a szakrális év egymáshoz rendelésének két legismertebb modelljére.

A legismertebb modell az évet a Napisten életútjaként mutatja be. Ez a legelterjedtebb felfogás, a legtöbb wicca ezt használja, kisebb nagyobb eltérésekkel. E szerint az elképzelés szerint az Istennő életet ad a Napistennek Yulekor, majd az Isten felnő, megtermékenyíti az Istennőt, ezután megöregszik, meghal Samhainkor, hogy aztán Yulekor ismét megszülessen. Ebben a modellben az Isten a Nap életadó erejét jelképezi, az Istennő pedig a természetet, melyet a Nap melege termékennyé tesz.

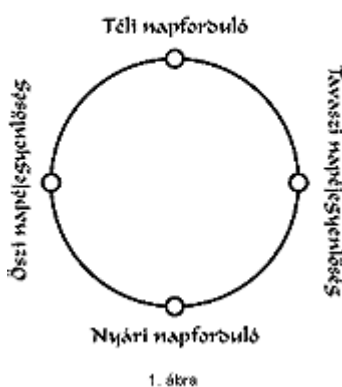
Egy másik koncepció szerint az év két részre oszlik, melyek közül a nyári félévet az Istennő, a téli félévet az Isten uralja. Ebben a rendszerben az Istennő a természet termékenységét jelképezi, az Isten pedig a halál uraként jelenik meg.

A két elképzelés közül az első sokkal árnyaltabb képet ad az éves ciklusról, azonban ésszerűtlennek tűnik a számomra, hogy a Napisten halálának időpontját Samhainre teszi. Ennek egyetlen igazán logikus időpontja Yule lehet, hiszen ekkor leggyengébb a Nap ereje. Azonban mindkét rendszer fő problémáját abban látom, hogy túlságosan leszűkítik az Isten és az Istennő alakját. Az első modell az Istennek csupán a szoláris aspektusát veszi figyelembe, az Istennőt pedig Földanyaként ábrázolja. A második modell az Istennő alakját még tovább szűkíti, és csak a Földanya termékeny oldalát jeleníti meg, az Istent pedig a terméketlenséggel és a halállal azonosítja. A wicca istenfogalma azonban ennél lényegesen árnyaltabb, és összetettebb, mind az Istennő, mind pedig az Isten többféle aspektusban jelenik meg. Ha rendszerezni szeretnénk őket, azt mondhatjuk, hogy mindkettőnek létezik égi, földi és alvilági aspektusa. Az Istennő az égben az Ég Királynőjeként jelenik meg, melyet a Hold jelképez, és

ami további aspektusokra bontható fel (holdistennő hármasság). A földön az Istennő Földanyaként, az alvilágban pedig a Holtak Úrnőjeként jelenik meg. Az Isten az égben Napistenként, a földön a növényzetet megszemélyesítő vegetációs istenként illetve a Vadak Uraként jelenik meg, az alvilágban pedig ő a Holtak Ura. Mindemmel az istenségek két különböző öröklét koncepciót mutatnak be nekünk. Az Istennő léte állandó, nem ismer halált. Változásában csak más-más arcát mutatja felénk. Ezzel szemben az Isten léte ciklikus, halálon és újjászületésen keresztül ismétli önmagát. A wicca szakrális ünnepeinek ezt az összetett, sokrétű képet kellene minél jobban visszaadnia. Egy ilyen modell megalkotása azonban egyáltalán nem egyszerű.

Szoláris ünnepek

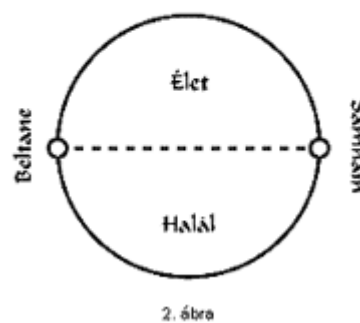

Ha megvizsgáljuk az egyes wicca ünnepek alapvető jelentéstartalmát, két jól elkülöníthető motívumot vehetünk észre: egy soláris mítoszt, és egy vegetációs mítoszt. Ennek az az oka, hogy a wicca ünnepek eredetileg két különálló ünnepkört egyesít magában: egy soláris ünnepkört, és az ősi kelta ünnepeket. A soláris ünnepek (l.: 1. ábra) Európában a kelták előtti megalitikus kultúrákban és a mediterrán kultúrákban játszottak fontos szerepet. A soláris ünnepek története a fény éves változásáról szól. Ennek során a Napisten megszületik a téli napforduló idején (kb. december 21.), a tavaszi napjegyenlőség idejére (kb. március 21.) fiatal férfivá érkezik, és megtermékenyíti Földanyát. A nyári napforduló napján (kb. június 21.) dicsősége teljében ragyog, majd ereje és a földre gyakorolt hatása jelentősen csökken az őszi napjegyenlőség idejére (kb. szeptember 21.), hogy aztán a téli napfordulóhoz érve meghaljon, és újjászülessen.

A közhiedelemmel ellentétben a soláris ünnepeket a kelták nem tartották meg.

A kelta ünnepek a négy nagy kelta ünnepből áll: Imbolc (február 1.), Beltane (május 1.), Lughnasadh (augusztus 1.) és Samhain (november 1.). Ezek a növényzet és az állatok termékenységével állnak kapcsolatban. A két legősibb kelta ünnep valószínűleg Beltane és Samhain (l.: 2. ábra). A kelták sokáig csak állattenyésztésből éltek,

Kelta ünnepek I.

Kelta ünnepek II.

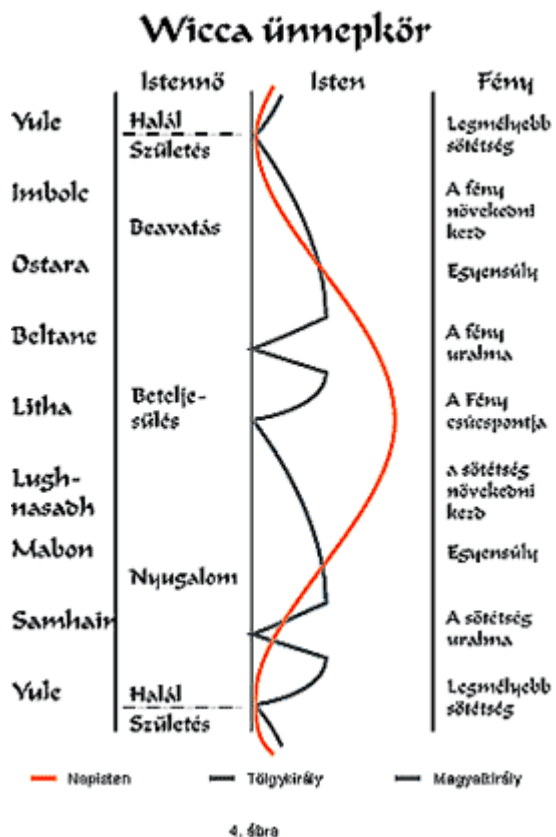

a növénytermesztés legfeljebb kiegészítő élelemforrás volt. Ennek megfelelően két részre osztották az évet. Beltanétól Samhainig a pásztorok a nyári legelőkön legeltettek, az állatok szaporodtak, a csorda létszáma egyre nőtt. Ez volt a bőség, és az élet időszaka. Samhainre azonban visszatértek a téli szálláshelyre, és az állatok nagy részét levágták, mert télen nem tudták volna etetni őket. Ezért a Samhaintől Beltaneig tartó időszak a halál ideje volt.

A másik két ünnep, Imbolc és Lughnasadh, egyértelműen a földműveléshez kapcsolódik, és valószínűleg későbbi eredetű. Imbolc (február 1.) a nálunk enyhébb éghajlatú mérsékelt égövi területeken, mint például Írország, a zöld hajtások és virágok megjelenésének legkorábbi időpontja. A termékenység óhajta jellemzi ezt az ünnepet. Lughnasadh (augusztus 1.) pedig az aratás, a termények betakarításának ünnepe. Az ezzel a két ünneppel kiegészített szakrális évet (l.: 3. ábra) egy növekvő és egy hanyatló félévre oszthatjuk. A növekvő félév fő mozzanata a kiáradás, a hanyatló félév pedig a visszahúzódás. Ennek megfelelően a növekvő félév két ünnepe közül Imbolc a termékeny erők kiáradásához, Beltane a bőséghez, a hanyatló félév ünnepei közül Lughnasadh a begyűjtéshez, Samhain pedig a gyökerekhez való visszatéréshez (halál, ősök tisztelete) kapcsolódik. Az év ilyen két részre osztása kapcsolatba hozható olyan mitológiai alakokkal, akik általában testvérek, megküzdnek egymással, és az egyik legyőzi a másikat. A mitográfusok egy része a növekvő évet jelképező hőst vagy istent Tölgykirálynak, a hanyatló évet jelképező alakot pedig Magyalkirálynak nevezi. Ők állandó riválisok, félévente megküzdnek, és az egyik legyőzi a másikat. A Nagy Anya kegyéért versengenek, és mindegyik a maga uralkodása csúcsán nászt ül vele, mely során meghal és feltámad, hogy befejezhesse uralmát. A Tölgykirály és a Magyalkirály nem más, mint az Isten vegetációs aspektusának két, egymást kiegészítő arca.

Miután sikerült rekonstruálnunk a wicca szakrális év alkotóelemeinek eredeti formáját, a szoláris, és a kelta-vegetációs ünnepkört, kísérjük meg egy egységes rendszerré való összeillesztésüket. Ez nem is annyira önkényes lépés, mint amilyennek elsőre látszik, hiszen a vegetációs motívum természetes módon kapcsolatba hozható a szoláris motívummal, mivel a kelta év növekvő és csökkenő féléve közötti fordulópontok a téli és a nyári napforduló idejére esnek. Az így egyesített wicca ünnepkör (l.: 4. ábra) egy teljes éves ciklusa alatt a wicca istenségeinek sokkal összetettebb történetét ismerjük meg, mely során az Isten három különböző alakban jelenik meg, mint Napisten, Tölgykirály és Magyalkirály, melyben megjelenik az Istenség égi, földi és alvilági aspektusa is. Az Istennő pedig állandó szemlélőként vesz részt az eseményekben, és közben mindhárom mitikus férfialak társa és a Napisten anyja is egyben. Az év során pedig megismerhetjük különböző arcait, mint a születés úrnője, a szerelem és beteljesülés úrnője, vagy a halál úrnője.

A Napisten Yulekor (téli napforduló) születik, és bejárja a már említett teljes szoláris mítosz egyes állomásait, hogy aztán Yulekor meghaljon és ismét feltámadjon. Eközben a Tölgykirály Yulekor legyőzi a Magyalkirályt, aki a holtak birodalmába vonul vissza erőt gyűjteni, miközben ikertestvére, a Tölgykirály, megerősödik, Beltanekor nászt ül az Istennővel, mely során meghal és újjászületik, hogy befejezhesse feladatát. Lithakor pedig az ismét megjelenő

Magyalkirály végez vele, és egy fél évre átveszi az uralmat a Földön, Samhainkor ő is nászt ül az Istennővel, hogy meghaljon, megerősödve feltámadjon, és bevégezze uralkodását, mely Yulekor jár le, amikor ismét eljön a Tölgykirály, hogy legyőzze, és elfoglalja a helyét a trónon, egy újabb fél évre.

És hogy mindebből milyen tanulságot vonhatunk le? Annyit mindenképp, hogy a wicca rendszere igen ősi, és homogénnek egyáltalán nem mondható gyökerekre nyúlik vissza, a világ pedig, melyet szimbólumaiban megpróbál megragadni és ábrázolni, sokkal összetettebb, semmint hogy bele lehessen passzírozni nyolc ünnepbe és két istenalakba. Azonban egy vallás vagy vallási csoport szakrális gyakorlatának érvényességét egyedül az kell hogy meghatározza, hogy az adott csoport számára az általuk használt szimbólumok hordoznak-e kielégítő jelentéstartalmat, és használatuk hozzájárul-e ahhoz, hogy általuk a világot teljesebb formában fogják fel és éljék meg. Ez alapján pedig azt kell mondanom, hogy minden wicca és minden coven szuverén joga, hogy úgy értelmezze az ünnepeket, ahogy számára a legmegfelelőbb, és ennek megfelelően tartsa meg ünnepeit. És ez nagyon jól van így.

- Caballus -

Istenek, démonok, és egyéb anthropomorf entitások a Korongvilágon

A Korongvilág mágiája - 3. rész

1. rész: istenek

A Korongvilágon léteznek istenek. Milliónyi van belőlük, a legtöbb nem áll másból, csak egy csipet egóból és egy hatalmas éhségből. A legtöbbet soha senki nem imádja - ők az apróistenek, a magányos fák, a két hangyaútvonal kereszteződésének istenei. De néha egy-egy óvatlan pásztor rossz helyen legelteti a kecskét, és ... két pislantás múlva már zarándokhely, ahova milliónyi elkötelezett hívő jár.

Az istenek ritkán elégedettek. Eléggé frusztráló dolog egy olyan világ istenének lenni, amely csak azért létezik, mert minden valószínűtlenségi görbe rendelkezik szélső értékekkel. Ráadásul ők átpillanthatnak más dimenziókba, más világokra, melyeknek Teremtői több mechanikai érzékkel rendelkeztek, mint fantáziával, ezért nem csoda, hogy a Korongvilág istenei több időt töltenek morgással, mint mindenhatással.

Nagyjából 3000 istenséget jegyeztek fel a Korongvilágon, és a teológusok szinte minden héten újabbakkal rukkolnak elő. Ismert tény, hogy egy-egy isten több különböző kultúrában is felbukkan, más-más neveken, álszakállt és műorrot viselve. Vak Io, akinek monopóliuma van a

mennydörgésre (a villámlást bárki csinálhatja, de a mennydörgésre komoly royt kell fizetni), például 10 különböző kalapáccsal, és 22 műorr-álszakáll kombinációval 23 különböző nép által imádott entitás.

Mivel az istenek életenergiája a hit, ez kicsit olyan, mintha valaki szabadidejében pizzafutárként dolgozna.

Néhány ismertebb isten:

Astoria, a szerelem istennője (Ephebe)

Azrael, a halál istene (nem csak a Korongvilágon)

Bast, macskafejű istennő (Dzseli)

Bibulous, a bor istene

Bilious, a másnaposság úristene

Vak Io (főisten)

Bunu, a kecskék kecskefejű istene (Dzseli)

Fedecks, az istenek hírnöke (Ephebe)

Flatulus, a szelek istene

Hat, a váratlan vendégek keselyűfejű istene (Dzseli)

Herne, az űzött (minden olyan állat istene, ki félbeszakadt kis sippantásként fejezi be életét)

Erdei Hoki, Hoki, a tréfás

Jimi, a koldusok istene

Offler, a korokodilisten

Om, az egyisten

P'tang P'tang, vidraisten

Patina, a bölcsesség istennője (Ephebe)

Petulia, a Vásárolható Vágyak istennője (Ephebe)

Quezovercoatl, a tollas boa (Tezuman)

Reg, a klubzenészek istene

Sandelfon, a folyosók istene

Topaxci, a Vörös Gomba istene

Zephyrus a könnyed szellők istene

2. rész: démonok

A démonok ugyanolyan régi lakói a Korongvilágnak, mint az istenek - akikre sokban hasonlítanak. Az alapvető különbség annyi, mint a terroristák és a szabadságharcosok közt. Egy kedves kis helyet birtokolnak, mely tradicionálisan lángokkal és füsttel van dekorálva, a termosztát pedig állandóan a "ropogósra sült" - re van állítva. Ez nem lenne kötelező, de egy démon, ha valami, akkor hagyománytisztelő. Nincs is választása, mert a démonoknak semmi fantáziája nincs - körülbelül annyira képesek új gondolatok kiötlésére, mint egy papagáj eredeti káromkodások kitalálására.

Kisebb démonokat szoktak használni órákban, fényképezőgépekben, és a dizorganizálókban. Az órák egyszerûek: az ember csak felkattintja a fedelét, a démon pedig közli vele az időt. Mostanában már feltalálták a gépesített órát, ami nem olyan pontos ugyan, de a mechanizmus szinte biztos, hogy nem szökik meg néhány év után. A fényképezőgépekbe piktordémonokat tesznek, akik pillanatok alatt felfestik egy kis üveglapra, amit látnak. Létezik ennek egy nagyon drága változata is, melyben egészen kicsi, úgynevezett nanodémon van - ezek kifejezetten kémeknek fejlesztett fotógépek. A dizorganizáló a Korongvilág egyik legidegesítőbb találmánya. Az ember elmondja neki, hogy mi az aznapi programja, a démon pedig időnként emlékezteti rá, bár előtte hozzáteszi, hogy "Bingeley bingeley beep". Természetesen mindig a legrosszabbkor, és általában pontatlanul.

Az ezeknél egy fokkal nagyobb démonok már szinte teljes jogú tagjai a pokol társadalmának. Egyeseknek még hobbija is van, például Quezovercoatl-nek. Ő a Tezuman birodalom dzsungelnépének jelent meg álmokban, víziókban, ezért egy jóideig, mint Tollas Boa, a tömeges emberáldozatok istene tisztelték. Astfgl, a pokol akkori királya, mikor megtudta, hihetetlenül feldühödött, hiszen ennyi év alatt, ha fejlődik a nép, kitalálhatott volna mostanra egy olyan adórendszert, amit az egész Korongvilág megemleget, ezért kötelezte a fent említett démonocskát, hogy azonnal menjen fel, és kérjen bocsánatot. Quezovercoatl csak azt felejtette el megmutatni papjainak az álmokon keresztül, hogy ő összvíssz 15 cm magas.

Astfgl, az alvilág ex-kormányzója, jelenleg a Pokol Legfelsőbb Örökös Elnöke

Quezovercoatl, kisebb démon

Urlgefloggah, a Sötét Kapu őrzője

Vizzimuth, nagyvezér

Wxrthlhtl-jwlpklz

3. rész: Egyéb antropomorfikus megtestesülések

Ők azok, akik kényelmünkért, és (nagy részük) a kisgyerekekért lettek létrehozva. Legprominensebb képviselőjük Halál. Egy kétméter-harminc centis csontváz, kaszával, fekete, csuklyás köpenyben. Nem nehéz kiszúrni még tömegben sem, ha valaki képes rávenni az agyát, hogy legyen hajlandó látni. A legtöbben nem teszik. A Halál a Korongvilág legtisztábban gondolkodó lénye, bár néha hajlamos túlságosan is elemleriedni.

A Szekrényszörny: ők egy teljes faj, komoly frusztrációval - meggyőződésük, hogy az ágyon, mely alatt tartózkodnak, egy kisgyerek fekszik.

A Vidámtündér: igen idegesítő hölgy, mindenkit fel akar vidítani. Ha ez nem sikerül, vigasztalni kell.

A Zoknievő: apró, elefánthoz hasonló, ormányos kis lény. Mindig csak fél pár zoknikat szippancsol be, a másikat meghagyja.

A Csingilingilingilingi Tündér: Ronda, kopasz kis gnóm, akinek feladata az egyéb tündérek megjelenésénél csangót rázni, és esetenként csillámport szórni.

A Disznóapó: Disznólesés éjjelén bemászik a kéményen, és húsokat hagy a gyerekek zoknijában. Egyszer megkísérelték megorgyilkolni.

Szerencse (A Hölgy): Zöld szemű, rendszerint nőként mutatkozó entitás. Néhányszor próbáltak már templomot állítani neki, és imádni őt, de a hívek minden alkalommal furcsa halált haltak.

Az Ollóember: Ijesztő fémpengékből álló szörny. Az anyukák előszeretettel ijesztgetik vele gyermekeiket szerető frusztrációkeltés céljából, ha azok még nem szoktak le az ujszopásról.

A Fogtündér: Hétepcsétes titok, de nem csak egy van. Sokan vállalnak ilyen munkát, ebből néha apróbb baklövések is adódhatnak. Például mikor kifogy az újonc tündér apróból, a párna alatt pedig nincs elég fog, és véletlenül van nála egy harapófogó...

A Ceruzatolvaj: Madárszerű teremtmény, aki elfogyasztja a ceruzákat. Nézzünk szívünkbe, és gondoljuk végig - hány ceruzát fogyasztottunk el eddig életünkben csonkig?

- Mergandevinasander -

Mantrák III. rész - A tizenöt szótagos mantra

Ka e i la hrim:

ha sa ka ha la hrim:

sa ka la hrim.

Ez a tizenöt szótagos, híres mantra a hindu hit szerint az emberi energiarendszer fő csatornájában, a gerinc mentén helyezkedik el, a gyökércsakrától kezdődően a koronacsakráig. Neve: Panchadasi Vidya. Tantrikus mantra, az energiarendszer felélesztését és megerősítését szolgálja. A gyökércsakrához kapcsolódik. A bölcsek szerint, amikor a mantra használata során a gyakorló eléri az ezerszirmú lótuszt, a következőket kell mondania: "Üdvözet a Folyamatos Tudatosság Shakti formájának, A Sushumna Énnek, a Shri Gurunak."

A mantra formailag a Shri Yantrához tartozik, mely a Vamakeshvara Tantra második része. A Shri Yantra egyszerre jeleníti meg az embert (mikrokozmosz) és az univerzumot (makrokozmosz). A hét csakra a Shri Yantra körei. Ez Bala Tripura istennő mantrája. A "Bala" szó lányt jelent, ez az aspektusa a Vörös Istennőnek a három közül a legerotikusabb. Bala a fiatal lány, a szűz, Tripurasundari az anya, Tripurabhairavi pedig a terméketlen, idős asszony. Maguk a szótagok Shivát és Shaktit reprezentálják. A tizenöt szótag négy részre oszlik, és egy negyedik, rejtett részre.

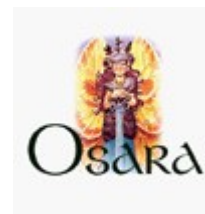
Az első rész Ka E I La hrim, melynek neve Vagbhava. A szótagok: Vama Shakti, Brahma, Jnana Shakti, és a Keleti Arc szimbólumai.

A második rész Ha Sa Ka Ha La hrim, neve Kamaraja, ezek jelentik Jyesta Shakti-t, Vishnut, Iceha Shakti-t, és a Déli Arcot.

A harmadik rész (Sa Ka La hrim) elnevezése Shakti, szimbolizálja Raudri Shakti-t, Rudrát, Kriya Shakti-t és a Nyugati Arcot.

A negyedik rész a rejtett, avagy titkos (tizenhatodik) szótag, az anyaistennőhöz, Shambhu Natha-hoz tartozik. Egyszerre jeleníti meg magában a Tudás, az Akarat és a Cselekvés shaktiját (Iccha, Jnana és Kriya, aspektusaik a Teremtő, a Fenntartó és a Pusztító Istenség, akik Vama, aki kiokádja magából az egész világegyetemet, Jyesta, aki fenntartja és Raudri, aki felolvasztja), emellett jelenti az Északi Arcot, avagy amnyát.

A hagyományos jelentés szerint Ka = levegő, Ha = tűz, Sa = víz, La = föld és Ha = éter. A három Hrim a mantrában a három maya granthi, avagy a Csalódás Csomói. Ez a három hrim megjelenik Ha-ként Shivának, Ha-ként Shaktinak, és Im-ként a samarasának.

A tibeti ceremoniális mágia eszközei - 1. rész

A vadzsra

A ceremóniák és rítusok elválaszthatatlan részét képezik a tibeti vallásgyakorlatnak. Nem csupán szentélyekben, hanem számos különböző helyen és körülmények között mutathatják be őket. A mindennapi rituálék helyszíne általában a templom. Az év közben különleges rituálékot mutatnak be az istenek kiengesztelésére, a termékeny eső meghozatalára, a viharok elkerülésére, a betegségek és a halál ellen, az istenségek jóindulatának és bőkezűségének biztosítása érdekében, démonok és gonosz lelkek elűzése céljából, és természetesen az elme szenvedélyeinek lecsendesítéséért. Mindezen szertartások - nevezhetjük őket okkultnak, mágikusnak vagy sámánikusnak - különböző eszközöket igényelnek, melyek éppolyan jelentőséggel bírnak, mint az istenségek képmásai, akiknek szolgálatában az eszközök használatra kerülnek. Mindegyik eszköznek szimbolikus jelentősége van, melynek kapcsán mágikus

hatalmat tulajdonítanak neki.

A rituális eszközök többségét a buddhista istenségek a kezükben is tarthatják az egyes ábrázolásokon. Sokuknak az isteni csatákban is szerepük van. A dühös, vagy védelmező istenségek, a siddhák és a daikinik kezében ezek a fegyverek, mint a rombolás, a mézárálás, az áldozat és a nekromancia kellékei szimbólumokká formálódtak a gonosz elleni harcban, és a káros értelemben vett "ego" rombolását szolgálják.

A legfőbb tibeti rituális eszközök:

- A Vadzsra vagy villám, tibeti nevén dordzse.
- A csengő, szanszkrit nevén Ghanta, tibetiül dril bu.
- A Phurpa vagy Purbu, a rituális tör.
- A Koponyakehely, szanszkrit nevén kapala.
- A hajlított kés vagy vágókés.

A Vadzsra

A Vadzsra a Vajrayana Buddhizmus kvintesszenciális szimbóluma, mely erről kapta a nevét. A "vajra", mint szanszkrit kifejezés, annyit tesz: "a kemény vagy hatalmas", tibeti megfelelőjének, a "dorjé"-nak jelentése pedig szétrombolhatatlan keménység, akár a gyémánt. A Vadzsra így jelenti a mozdíthatatlan, megváltoztathatatlan, lerombolhatatlan erőket, a buddhaság és a megvilágosodottság sziklaszilárd alapjait.

A Vadzsra jogar alakú, eredetileg a mennydörgés és a villámlás szimbóluma lehetett az ősi keleti népeknél. Hasonló, mint a germán Thór kalapácsa (a Mennydörgő), a görög Zeusz villáma és jogara, vagy a római Jupiter háromágú villáma.

Az ősi Indiában a Vadzsra, mint mennydörgés, a védikus égisten, Indra legfőbb fegyvere volt. Uralma alatt tartotta vele a villámlásokat, megtörte a viharfelhőket, és elhozta a várvavárt esőt a kiszáradt indiai földekre. A legenda szerint Indra villáma a nagy Rishi Dadhichi csontjaiból lett faragva, akit Indra lefejezett áldozatként. Dadhichi elpusztíthatatlan csontjai adták Indrának legerősebb fegyverét. Energiájával le tudja igazni az ellenséges démonokat is.

A Rigvéda leírásai szerint azonban Indra vadzsrája nyitott villájú, míg a buddhista vadzsra zárt.

Ennek oka az, hogy a történet szerint Shakyamuni elvette a vadzsrát Indrától, és a nyitott villákat erővel összezárta, hogy békés buddhista jogart formázzon a fegyverből, megtartva azonban a villám törhetetlen és elpusztíthatatlan erejét.

A buddhista vadzsrának egytől kilencig számú villája lehet. A középső rész lótoszokat formáz, melyekből a villák elágaznak. A képen hat villa ágazik ki a közepéből, mely a középső "gerinccel" együtt összesen hét ágat jelent. A külső ágak a

középső felé hajlanak. Minden ágat egy "makara" (mítikus krokodil) tart, melyek arccal egymás felé fordulnak. A makarák szája szélesre tátott, és az ágak úgy törnek elő belőlük, mint a lángnyelvek.

A Vadzsranak általában két "feje" van, de a vishvavajra, avagy kettős villám négy fejű, szimbolizálva a négy égtáj négy dhyan Buddháját, akik: - Amoghasiddhi, Észak ura - Akshobhya, Kelet ura - Ratnasambhava, Dél ura - és Amitabha, Nyugat ura. A Vadzsra tehát a legfontosabb rituális eszköz a Vajrayana Buddhizmusban. Olyan jelentőségteljes, hogy sok istenségnek még a nevében is benne szerepel, mint pl. Vajradhara és Vajrasattva esetén. A rituálé közben a Vadzsra a csengő párja. A férfias princípiumot jelöli, és a jobb kézben kell tartani, míg a csengő, a nőies princípium, a bal kézbe kerül.

Folytatása következik.

- Jeannie -

Versék

Hovatovább

Véredben csókom
hétszer feloldom
könnyek palástján
kúszik az éj.

Megkívánt szavad
tejed lecsordult
szakállas bölcsnek
a mézes kéj.

- Osara -

Mert

Mert szentesítette a beégetett bélyeg
Mert így diktálta a hadiállapot
Mert az arénában mások a szabályok
Mert a kutyák oktala állatok
Mert van, hogy mindenki csinálja,
Mert a törvényen egy-két rés mindenkor akad
Mert gyilkos nincsen soha,
Csupán indokolatlanul sok áldozat

- Veszprémi Dániel -

Feloldódás

szellemtestvér
vedd a lelkem
útjaidon
az vezessen
mindörökké
védelmezzem

szellemtestvér
vedd a lelkem
akkor is, ha
megölsz engem
temess el majd
a szívedben

- *Menekülő Ember* -

Árnyék vagyok

Felejtsd hát el az arcom
Mosd ki szívedből lelkem dalát
Nevezd az én nevemen
A gonosz és örök halált
Temesd az álmainkat
Föld alá, kő alá, mélyre
Fuss onnan messzire
Ne mehess vissza soha érte
Sírni fogok utánad
Tudom jól, te is könnyezel majd
De süket csend lesz bennem
Kiáltásom soha te se halld
Felejts hát el végleg
Mosd ki szívedből halott szívem
Talán újjászületve
Elkezdhetjük majd ugyaninnen
Árnyék vagyok, de
nem takarom el a napodat többé
Árnyék vagy te is...
nézz hát még rám és aztán váljunk köddé

- *Menekülő Ember* -

Blaszfémia

utolsó estémen csuklyás közeledett felém
talán hihettem volna csontváz pofájának
de én csak a farkára tudtam gondolni
halálos élvezet a pokol kurváját baszni
édes ondóját nyelni halálodig
mindaddig sikoltva vonaglani és kélyben fürdetni
míg az ördög be nem nyújtja a számlát
- ezer font lesz - hörghi és nyála beléd fröcsög
angol úrtól blaszfém a kúrás

- *Oisin* -

Elveszetten

Ha kifejeznéd, meginnám
Ha megértenéd, álmodhatok
Ha elfelejted, csinálnám
Ha elfordulok, megfagyhatok

- *Oisin* -

Három Zen Tanács

Tapasztald meg a Csendet
 És
A Csend egyszer megtapasztal Téged

Vágyj a Semmire
 Mert
A Semmi is vágyik Terád

Hajszold az Álmodat
 Meglásd
Végül az Álmod hajszol majd Téged

- *Oisin* -

A keresztutak legendája

A keresztutakhoz a különböző mitológiákban számtalan lény kapcsolódik: tündérek, boszorkányok, trollok, szellemek és démonok. Az ilyen keresztutakban a történetek szerint sok utazó különös módon eltűnt, mások megőrültek. Főleg alkonyat után ezeken a helyeken látták felbukkanni a szellemlovasokat, a sötétség teremtményeit. Az egyik elképzelés szerint az elveszett lelkek vannak csapdába ejtve az utak kereszteződéseinél, míg meg nem bocsátatnak bűneik. A halottak éjszakáján, Samhain idején (Halloween) meg lehet idézni a keresztutaknál ezeket a kóbor lelkeket. Miután megidéztek, a szellemnek három kérdésre kötelező helyes választ adnia.

Ezek a mítikus lények mindig éjjel jelennek meg a keresztutaknál. A dualisztikus hitek szerint a nappal mindig a jó, segítő entitások ideje, éjjel pedig a gonosz járja a Földet. A héberek által rettegett haláldémon, Lilith neve éppúgy asszociál az éjszaka nevére ("lait"), mint a görög Neküsz (holttest, nüksz=éjszaka). Garmann (1640-1708) fizikus a következő magyarázatot adta a kísértetek és a sötétség közötti kapcsolatra: szerinte az éjszaka hidegében összehúzódik és összesűrűsödik a szellemtest, így a fény visszaverődik róla, és láthatóvá válik.

A tizedik századi bizánci enciklopédus, Suidas remek szellemidézési módszert ajánl: a halálet helyén, tehát pl. a keresztutakban fekete kecskebakot kell a szarvánál fogva két lábon körbevezetni, és ahol a kecske összeesik, ott kell azután mágikus szertartásokkal, áldozatokkal a kísértetet előcsalni. Egy Szatmár megyei história szerint annak a személynek, aki Szent György éjjelén a keresztúton rajzolt körbe ül, és a "szörnyek" láttán nem ijed meg, megjelenik az ördög, és olyan képességet ad neki, hogy bármikor állattá tud változni. Ha azonban félelmében kilép a körből, örökre eltűnik az élők világából.

A boszorkányok is szívesen találkoztak keresztutaknál. A magyar "szépasszony"-hiedelmek szerint "Oda ne lépj, mert megbetegszöl - merthogy ott főztek a szépasszonyok!" "A szépasszony lábat mos, abban vízben babot főz. Azt kiönti a keresztútra; aki belelép, keléses lesz." (Ormánság) A boszorkányok sárga kását és lencsét főztek össze, azt is ott szórták le, ez is hasonlóan keléseket okozott. Általában minden, a keresztutakon végzett rontást kimagaslóan eredményesnek vélték, ugyanúgy, mint a temetőben végrehajtottakat. De pl. Győr megyében azt is tartották, hogy a keresztúton lehet a legsikeresebben vajat köpülni, Heves megyében pedig a keresztutaknál található gyógyfüveknek különösen erős gyógyhatást tulajdonítottak. A boszorkányok Szent György éjjelén, a keresztúton avatódnak be.

A keresztút, a mezsgye, az ösvények a tündérek birodalmához is tartoznak. A balkán hitvilág tündérei, a vilák pl. elragadják

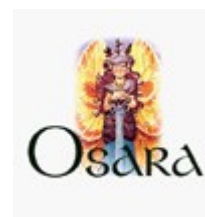
azokat, akik elalszanak a keresztútnál. Ezek az elragadottak általában tönkretéve, betegen kerülnek haza, és élményeik között "örvényben dobálás", "nyújtogatás és göngyölgetés", "csontficamítások" szerepelnek. Hasonló a helyzet a kelta mondák tündéréivel is. Másokat éjjélkor "ragadnak el az útról", hogy utána órákig kelljen ropnia a táncot a tündérekkel, mint ahogy azt egy gyimesi monda is őrzi. A tánchoz a zenét más elragadott, földi férfiak szolgáltatják, általában elhurcolt dudás, furulyás pásztorfiúk. Több elbeszélés tanúskodik arról, hogy valaki egy keresztútnál megleste a tündérek táncát, de ők általában nem látták a multaságot, csak a zenét, a cipők kopogását hallották. Az ilyen "hallgatózók" később "tündérbetegséget" kaptak, egy évig rázta őket a hideg büntetésül.

A keresztutak legendája a sámánizmusban is szerepet játszik. Egy szagáj sámán látomásos elbeszélésében a következőket találhatjuk: "Amikor a sámán a nemzetségi sámánöshöz tart, rátalál egy hegyre. Ennek csúcsán áll a hatoldalú fenyő. Miután a fa lábánál megpihent, továbbindul. Hamarosan keresztúthoz ér, ahol egy láthatatlan sámán ül: a keresztút őrzője. Erről a helyről ágazik el minden út: a szellemeknek szentelt állatok ösvényei, a különböző betegségek útjai, valamennyi vadon élő állat csapásai. Az érkező most könyörög a láthatatlan sámánhoz, és gabonából erjesztett itallal kínálja; ekkor az megmutatja a helyes utat."

A közösségek gyógyítóinak hagyományaihoz az is hozzátartozik, hogy esküt tesznek a túlvilági lényeknek, akik hatalmukkal növelik az ő gyógyító tudományukat. Az eskütétel helyszíne szintén lehet a keresztút, melyet fordított irányban körbejárnak, majd elhelyezik ott áldozati ajándékaikat. Romániában több helyen élt az a szokás a sînziene nevű napon, hogy tündéreknek maszkírozott, virágékes lányok járták végig furulyázva, táncolva a házakat, és az útkereszteződésnél férfiruhás, kaszákkal felfegyverkezett lányokkal "küzdöttek meg". E rituális csaták szimbolizálták a nyári napfordulón megjelenő sînziene ("jó tündérek") és az "ördögi", téli démonok szembenállását.

A kereszt, mint szimbólum másféle módon is kapcsolódik a túlvilági lényekhez. Gondoljunk csak azokra a gonoszelhárító népi mozdulatokra, mint az ujj keresztbetevése, vagy a keresztvetés... Ugyanakkor megjelenésük ideje leggyakrabban az ún. "kereszteletlen" napokra, vagyis Karácsony és Vízkereszt közé esik, másrészt újhoid idejére, vagyis a legsötétebb napokra az évben. Hekaté, a háromfejű, alvilági, görög istennő kutyákkal kísért, "rossz lelkeként" száguldó, vihar kísérté démonikus menetét az újhoid sötét éjszakáin vezette fel az alvilág kapuján, a keresztutakon.

Az elemek: Empedoklész rendszere 5. - A tűz/1.

A Tűz, mint már korábban többször volt róla szó, Meleg és Száraz. Mindkét Hatalmat tárgyaltuk már korábban, ezért itt csak az összefoglalásukra szorítkozunk. A Meleg a szétválasztó, megkülönböztető erő, a Száraz pedig az a hatalom, mely meghatározza saját formáját. A Tűz ezért a formaalkotó, aktív erő (gondoljunk csak a kovácsműhelyre, a konyhára, vagy az alkímista laboratóriumra).

Az alkímiai tűz a változás fő eleme, Empedoklész a Cselekedetek Okának nevezte (Kinetike). A Tűz energia, míg a másik három elem az anyaghoz kapcsolódik.

A Meleg, mint láttuk, a megkülönböztetés, és ezáltal a döntés eszköze, de a Tűz Száraz jellege miatt rugalmatlan döntéshozó. Ezért pszichológiailag legközelebb az Akarat áll hozzá, mely látja saját célját, de nem befolyásolódik tőle. A Tűz hozza meg azt a döntést, illetve következtetést, mely önmeghatározó, és nem függ a külső tényezőktől; ezért összefügg az intuíció fényes villámával. Ez az inspiráció és kreativitás jeleníti meg a Tűzet a Tarot-ban, mint a Botok lapjait.

A Levegő elem tárgyalásánál volt szó a neoplatonikus Lélek Járműveiről, mely szerint a Tűz a sugárzó test. A sugárzó test (augoeides) ismert asztrálestest néven is (astroeides), vagy étertestként, mint a Magasabb Lélek járműve, mely az intellektusért felel (ily módon teljesen más értelmezést kapnak ezek a testek, mint a hagyományos nyugati felfogásban), de felelős a Racionális Akaratért is. Ez a mentális aktivitás hatóereje (Kinetike, a Cselekedetek Oka Empedoklésznel). Ez a Magasabb Lélek a közvetítő a Gnosztikus Lélek felé, mely a lélek legmagasabb formája (és az ötödik elemhez kapcsolódik).

Prométheuszról is esett szó korábban, aki elhozta az emberiségnek a Tűzet a Nap Kerekéből egy Narthex torzsájában (óriás édeskömény). (A Narthex a Shushumnához tartozik, mely a hindu filozófiában az emberi energiarendszer fő energiacsatornája, a tüzes Kundalini energia hordozója.) Ugyanakkor a Thursos, a szent Bacchus pálca szintén Narthex-ből készült, és Prométheusz Tűzét tartotta.

A Tűz az emberi lélekben tehát ugyanaz, mint a Mennyei Tűz ("amint fent, úgy lent"). Hippokratész szerint a lélek a Halhatatlan Melegség (Athanatos Thermon), mely mindent lát, hall és ismer, a Melegség nagyobb része kilökődik a külső szférába, ahol Aither-nek nevezzük, és a Tüzes Világlelket formálja meg. Az emberi lélek rokon ezzel a Periekhon-nal (Körülvevő Dolog), az Isteni Éterrel, mely magába öleli a Kozmoszt. Platón beszívargó hatalomnak nevezi, mely keresztülhatol az egész világon. Hívják még Napnak (Héliosz), Melegnek (Thermon), Igazságnak (Dikaion) és Elmének (Nous). Heraklitosz a lelket a csillagok esszenciális szubsztanciájából származó szikrának hívja (scintilla stellaris essentiae). Ily módon az Isteni Melegség (Thermon), mint a Lélek Hatalma (Psukhes Dunamis) analóg a csillagok lényegével.

Ezután forduljunk a mikrokozmosz felé! Empedoklész azt mondta, hogy sok tűz gyúl a föld alatt, és a Nap tüze a Föld edényeiben született, és a vulkanikus tűz fellobban az égig, és a csillagokat nyaldossa. Így a Tűz a legmagasabb és a legalacsonyabb elem egyben (mintha az Elemek Négyszögét egy vonalba hajtogatnánk, lásd az ábrán.) Ez határozza meg a kozmikus szférák sorrendjét: Mennyei Tűz, Levegő, Víz, Föld és Központi Tűz; a Mennyei Tűz letükröződése a Földön a Központi Tűz (a héber kabbalában hasonló felfedezéseket lehet tenni a Kether és a Tipheret szefirák kapcsán).

Hádész tüzeinek tehát mélyen gyökerező görög képzetei vannak. Ez a Központi Tűz, az élet, a teremtés és a rombolás forrása. Ez a Tartarosz, Zeusz Őrtornya (Zanos Púrgos, Phulake Diós, stb.). A mítosz szerint, miután lenyugszik a Nap, a Tartaroszban világít tovább. Ezért a Központi Tűzet Sötét Napnak is nevezik, továbbá Fekete Napnak, Láthatatlan Napnak, Földalatti Napnak és Vulkanikus Napnak. Így alkot egységet a Nap és az Alvilág. Ezért vezették Parmenidészt a Nap Lányai az Éjszaka Házába; ez az az ösvény, melyet a holtak is követnek.

A Nap asztrológiai szimbóluma a Központi Tűzet szimbolizálja, ugyanez a Kén, a tüzes princípium, mint alkímiai szimbólum jele is. A Központi Tűz lett az alapja Kopernikusz heliocentrikus világképének is (melyet ő maga pitagóreuszi elméletnek hívott).

Hekaténak, az Alvilág istennőjének számos kapcsolódási pontja van a Tűzzel. Különböző nevei: Purphoros (Tűzhordozó), Daidoukhos (Fáklyahordozó), Phôsphoros (Fényhordozó, Lucifera), Puripnon (Tűzlégző) és Melaine (Fekete); barlangokban imádták, és képét fáklyafény előtt tisztelték.

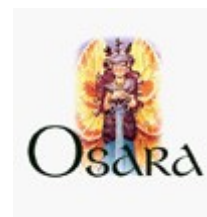
Mint Holdistennő, Hekaté szintén kapcsolódik a Naphoz. Azt tartják, hogy újhold idején az istennő égő fáklyát hordoz körbe (melyet selas-nak hívnak, és Szelénéhez, a Holdhoz kapcsolják), és a holdhónap utolsó napján, mikor a Nap átveszi az uralmat a Hold felett, követői Amphiphôn-t áldoznak neki, egy lapos, kerek süteményt, melyen gyertyakör világít. Hekaté Enodia (Az Úton Lévo Hekaté) és Apolló Agueusz (Az Út Őre) az Utazás istenpárja, akik bevilágítják az ösvényt, Apolló a Nappal napközben, Hekaté pedig fáklyájával éjjel. Apollót egyébként Hekatos-nak, Távolinak is nevezték, mely nem más, mint a Hekaté név férfias alakja. Hekaté Hélioszal együtt is sűrűn megjelenik a mágikus szövegekben, és ők voltak egyedüli szemtanúi Perszephóné elrablásának. Ők a Nap és a Hold, a Nappal és az Éjjel Lámpásai, a Világos Nap és a Sötét Nap, a Mennyei és az Alvilági Tűz.

A káldeai orákulumok és a neoplatonikus filozófusok szerint övé a Természet Méhe, melyet Zeusz atya villámlása és a mennydörgése termékenyít meg, és így ő ad életet a természeti világnak. A villámok a platóni ideákhoz vagy formákhoz fűződnek, melyeket csak akkor lehet megérinteni, ha Hekaté Méhére meditálunk, a Kozmosz Spiráljára (Koildómata). Az orákulumokban így szól az istennő: "Ezek a gondolatai az Atyának, miután az én beborítom

Tüzemmel". Ez a Tűz, mely beborítja a világot, a Hártya, (Hymen), mely elválasztja a Mennyei Atya Első Tüzét a Második Tűztől, mely a Demiurge (Kétműves), Héphaisztosz tüze. Mindkettő értelmi tűz, az egyik mennyei, a másik alvilági, mely az elsőből ered. Hekaté táplálja az ideákat, hogy a Demiurge fel tudja használni őket, és a világra teremtsen az elemeket.

Hozzá kell tenni azonban, hogy Hekaté, mint Kozmikus Méh a Víz elemhez is tartozik, és mint Víz, egyesíti az ellentéteket, a Mennyet és az Alvilágot. Iphimedeia (= Iphigeneia) néven ő Poszeidón hitvese. Amikor Királynőnek hívják, Perszephónéval azonosítják, az Alvilág Királynőjével, és néhányan Hekaté alacsonyabb manifesztációjának tartják Perszephónét.

Folytatása következik.

A félműveltségről általában

Félműveltnek lenni jó. Vagy ha nem is jó, de kényelmes. Nincs szükség komoly mennyiségű tudásanyag elsajátítására, mégis, néhány "benfenntes" szó bedobásával máris a társaság középpontjává válhatunk. Különösen igaz ez a mágikus művészetek terén. Az évszázadok felelőtlensége teljes homályba borította a témát, ezért aki ilyesmivel foglalkozik, máris titokzatos, érdekes személyiség lesz.

Természetesen a félműveltségnek is megvannak a saját szintjei. A mindent tudás számunkra még nem elérhető, ezért nem szégyen az, ha valamit rosszul tudunk, annak ellenére, hogy sok helyen utánajártunk. Sajnos rengeteg a hibás információ, és a könyvek sajna egymástól veszik át az ostobaságokat, anélkül, hogy utánanéznének. Ennek iskolapéldája Agrippa, akire mindenki hivatkozik - annak ellenére, hogy az úriember forrásai legalább is kétségesek. Mint mondtam, ha utánanéznünk valaminek több helyen is, és ugyanazt az információt találjuk, kénytelenek vagyunk igazságként elfogadni. A komoly probléma ott kezdődik, amikor valaki üres frázisokként puffogat olyan szavakat, melyeknek jelentése rejtély számára.

Kezdjük a pellengérré állítást például az ezoterika szóval. Rengeteg modern "mágus" használja tevékenysége meghatározására, anélkül, hogy a leghalványabb fogalma lenne a szó értelméről. Az ezoterika görög szó, jelentése befelé irányuló mozgás. Ennek ellentéte az exoterika, ami ugyanaz, csak kifelé. A két szót a vallásokkal kapcsolatban van értelme használni - valaki vagy a belső értelem, vagy a külsőségek felé indul el.

A másik elcsépelte kifejezés az okkultizmus. A szónak ebben a formában nincs igazán értelme, hiszen pusztán annyit tesz: rejtettizmus. Az Occult latin szó jelentése: rejtett, titkos. A titkos

tanokról van itt szó, kérem, nem pedig a "sötét erőkről", ahogy oly sokan tévesen használják. A leggyakrabban használt szó viszont a mágia. A "mágus" zoroasztriánus papot jelent, az ő titkos tanaikat, művészetüket hívták mágiának. Erről csak érdemes tudni, de a szó jelentése mára már megváltozott.

Gyakorta mosolyodom el, mikor valaki a wiccát a boszorkánysággal keveri. Ennek nyelvtanilag az angol nyelvben van létjogosultság, hiszen az angol witch szó gyöke azonos a wiccáéval, és a wise-ével (bölc). A witch igazából nem boszorkányt, hanem bölcs asszonyt jelent. A magyar "boszorkány" szónak azonos a töve a "baszás"-éval. A török basirkan szóból származik, melynek jelentése lidércnyomás. Ami ugye kapcsolható a demonológiából (erre még visszatérünk) ismert incubusokkal és succubusokkal - az incubus föléfekvőt, fölülről nyomót jelent (ez a férfi szexdémon), a succubus ugyanez, csak alulról és nőben. A wicca tehát nem azonos a boszorkánysággal, és főpapi szintű beavatottjai nem "főboszik".

Lássuk a démonokat: ez a görög daemón szóból ered, ami szellemet, istenséget jelent. A kereszténység természetesen igyekezett ezeket rossz fényben beállítani, úgyhogy manapság már szinte azonos jelentésben használatos az ördögökkel - energiaszívó félintelligens szellemi lény. Ha már itt tartunk: angyalok. A görög angelosz, küldött szóból származik. Tévhit, hogy a héber szó is ezt jelenti: héberül az angyal malach, amit az uralkodó, melech szóból képzünk - amolyan hűbérúr-szerűség.

Sátán. A legszórakoztatóbb verziókat lehet hallani jelentésére, de szinte senki nem tudja a valódit - Vádló. A szó összesen két helyen jelenik meg az Ószövetségben. Először Jób esetében kavart be, mint angyal (az egész könyvben meghatározó motívum), másodsor apró epizód szerephez jut Dávid király történetében, pusztán mint valaki, aki vádol. Az Újszövetségben egyedül Máté "Vádlózat". Érdekes tény: a "Satan" szó a Biblia 47 versében 53-szor jelenik meg.

Na igen, elérkeztünk az egyik legfájóbb ponthoz, a héber nyelvhez és a kabbalához. Sajnos Agrippa nem rendelkezett a héber nyelv ismeretével, és azóta, úgy tűnik, a modern kabbalisták nem vették a fáradságot, hogy utánanézzenek a dolgoknak egy valódi kabbalistánál. Csak hogy néhány gyöngyszemet kiemeljek, a Zajin szeinte kardot, lándzsát jelent - valódi jelentése fallosz (csak "csúnyábban"), a Hei ablakot - ha mindenképp jelentést akarunk neki tulajdonítani, akkor az Örökkévaló, egyébként határozatlan névmás ("a", "az"). Cadi - szerinte halászhorog, pedig bölcsét, bölcs embert jelent.

A sorozat sajnos végeláthatatlan. Jelen cikkem célja pusztán az érdeklődés felkeltése volt: érdeklődés azok után a szavak után, melyeket nap mint nap használunk.

Tudatosság a kereszténységben - az Unitárius Egyház

A keresztény egyház megreformálása 1517-ben indult el és számos más vonulat alakult ki a Római Katolikus Egyház mellett. Ennek a folyamatnak az utolsó állomása volt az 1568-ban alakult Unitárius Egyház, amit Dávid Ferenc alapított Kolozsvár központtal Erdélyben. A kereszténységnek ezen ága azóta is gyakorlatilag kizárólag Erdélyben terjedt el, mintegy kis szigetet képezve a világ keresztény tengerében.

Az Unitárius Egyház tanításai a keresztény tanításokon belül egyéni és izgalmas vonulatot képeznek, teljesen új megvilágításba helyezve a bibliai történeteket és leginkább Jézus alakját. Mi sem mutatja ezt jobban, mint hogy Szervet Mihályt akinek az elképzeléseiből táplálkoznak az erdélyi unitárius tanítások, annak idején eretnokség miatt égették el Genfben, a - szintén a katolikus egyházat elhagyó - kálvinista reformátusok.

Az első dolog, ami rögtön szembetűnik, hogy különbséget tesznek hittétel és hitelv között. A hittétel-t azonosítják a dogmákkal, mint főhatóságilag megállapított, kizárólagos és minden hívő által kötelező módon követendő tanításokat, a hitelvek pedig az unitárius gondolkodásmód szerint olyan keresztény elvek, amiket emberi gondolkodás alapján bárki hozzáértő ember megállapíthat. Az unitárius egyház pedig egyértelműen a hitelvek és nem a hittételek mellett tette le a voksát.

Az első és legalapvetőbb unitárius tanítás a szentháromság tagadása. Isten egy és oszthatatlan. A szentlélek megjelenik ugyan itt is, de nem mint önállóan létező dolog, hanem mint Isten jóra vezérlő ereje. Minden unitárius imaházban (az unitáriusok nem építenek templomokat) megtalálható az oltár fölött a zászló a felirattal: "Egy az Isten".

A legérdekesebb része az unitárius tanításoknak az, ahogy Jézus alakját megjelenítik. Tagadják ugyanis azt a katolikus hittételt, miszerint Jézus Isten fia lett volna. Rá, mint emberre gondolnak, aki született, élt és meghalt, halála után pedig felbecsülhetetlen szellemi hagyatékot, tanításokat hagyott maga után. Félreértés ne essék, Jézusnak nagyonis központi szerepe van a kereszténység eme vonulatában is, de rá mint emberre, mint tanítóra, mint követendő emberi példára gondolnak, akinek a tanításai játszanak központi szerepet és nem Jézus személye és halála mint olyan. Tanításaikban központi szerepe van az akarat szabadságának és hirdetik az erkölcsi szabadságot is. Fontos a fejlődés és a haladás, de ami szerintem a leglényegesebb, immáron több mint 400 éves fennállása alatt legnagyobb értéke a mindvégig és a mai napig meglévő vallási tolerancia. Lelkesednek a humanizmusért és a teológiai tudomány helyett a modern vallástudományt tartják irányadónak.

Ami még újdonságnak számított és szintén fontos szerepe van az, hogy a vallási ceremóniákkal és a külsőségekkel szemben egyértelműen a vallás bensőségét, a lelkiismeret belső tekintélyét és a lelki fejlődést tartják lényegesnek. Hangsúlyozzák a hitigazságok tisztaságának, átláthatóságának és ésszerűségének fontosságát, kevés teológiával, továbbá a vallás és a tudomány egymást támogató voltát. Ez utóbbit látványosan szemlélteti az, ahogy

megfogalmazzák Isten mibenlétét: a tudomány által is megállapított relatív világegyetem feltételezi és megköveteli, hogy a viszonylagos mellett legyen abszolútum is. Az unitáriusok ezt az abszolútumot nevezik Istennek. Ezekután már csak hab a tortán, hogy nagyrabecsülik, sőt mi több, beépítik tanításaikba az aristotelesi logikát és általában az ókori görög filozófusok tanításait is.

Mindezek ismeretében úgy gondolom, nem túlzás azt állítani, hogy az alakuló Unitárius Egyház és annak alapítója, Dávid Ferenc a Vízöntő kori gondolkodás egyik első előfutára volt - még a 16. század közepén.

- *Scampy* -

